

SELANİK

- ✓ Selanik, **Rumeli'de (Balkanlar) Ege denizi kıyısında yer alır.** (Coğrafi konum)
- ✓ **Osmanlı-Avrupa ticaretinin önemli noktalarından biridir.**(Ekonomik-Ticaret)
- ✓ **Kara, deniz ve demiryolu ulaşımı** gelişmiştir.
- ✓ **Çoğunluğu Türk olmak üzere Rum, Bulgar, Ermeni, Yahudi ve Sırlar gibi farklı milletler yaşamaktadır.** (Çok uluslu yapı)
- ✓ **Çeşitli dillerde gazete ve dergiler** yayınlanmaktadır. (Kültürel)
- ✓ **Çok uluslu olmasından dolayı zengin bir sosyal ve kültürel yapının oluşmuştur.**
- ✓ **Atatürk'ün fikri zenginliğinin ve ufkunun gelişmesinde** olumlu katkıları olmuştur.
- ❖ Osmanlı Devleti'nde 19. yüzyıla kadar huzur ve güven içerisinde yaşayan milletler, **Fransız İhtilali** ile ortaya çıkan **milliyetçilik düşüncesinden etkilenecek çatışma ortamına (azınlık isyanları)** sürüklenmişlerdir. Bu çatışma ortamında **devleti parçalanmaktan kurtarmak amacıyla** Osmanlı aydınları bazı çareler aramış bunun sonucunda yeni **fikir akımları** ortaya çıkmıştır. (**Batıcılık, Osmanlıcılık, İslamcılık, Türkçülük**)

MANASTIR ASKERİ İDADİSİ

- Selanik Askeri Rüstiyesini bitirdikten sonra, **1896** yılında Manastır Askeri İdadisine (**lise**) başladı. Derslerde gösterdiği başarıyla hem

öğretmenlerinin hem de arkadaşlarının takdirini kazandı.

- Bu okulda sınıf arkadaşı **Ömer Naci** sayesinde **edebiyata ve hitabete** ilgi duydu. **Fransızca özel dersleri aldı.**
- **Tarih öğretmeni Kolağası Tevfik Bey'in tarih bilgisi onda tarih bilinci** uyandırmıştır.
- Askeri İdadî'de okurken **Fransız yazarlar** ile Türk Milliyetçiliği üzerine de **Namık Kemal ve Mehmet Emin Yurdakul** gibi yazarları okumuş ve etkilenmiştir.

- ❖ Atatürk'ün yetiştiği dönemde Osmanlı Devleti sınırları içinde **farklı özelliklerdeki okullar** mevcuttu. Bir tarafta dini derslerin ağırlıkta olduğu **mektep ve medreseler**; diğer tarafta **Batı tarzı okullar, askeri okullar** ve çeşitli **meslek okulları** vardı. Bunun yanında **azınlık okulları** ile **yabancı okullar** da faaliyetliydi. Bu okulların her biri kendi amaçları doğrultusunda eğitim yapıyordu.
- ❖ Bu durum, Atatürk'ün yetiştiği dönemde **Osmanlı Devleti'nde eğitim birliği olmadığını gösterir.**

ASKERİ HAYATI - KİŞİSEL ÖZELLİKLERİ

- Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurması, **liderlik özelliğini, yöneticiliğini ve vatanseverliğini** göstermektedir.
- Mustafa Kemal'in 31 Mart isyanını bastırmada önemli rol oynaması, **meşrutiyet taraftarı**

yani **yenilikçi** olduğunu gösterir.

- Pikardi manevralarına katılması **yenilikçi kişiliğini, kendisini geliştirdiğini ve ileri görüşlülüğünü** gösterir.
- Mustafa Kemal'in Trablusgarp'ta **yerli halkı İtalyanlara karşı örgütleyerek direnişe geçirmesi** onun **teşkilatçılığı** ile ilgilidir.
- Mustafa Kemal, meşhur **"Ben size taarruz emretmiyorum. Ölmeyi emrediyorum."** sözünü Çanakkale'de söylemiştir. Bu söz onun **vatanseverliği** ve **liderliği** ile ilgilidir.
- Çanakkale savaşlarında **düşmanın nereden çıkarma yapacağını bilmesi ileri görüşlülüğü** ile ilgilidir.
- Çanakkale Savaşlarında **kazandığı başarılar** onun **askeri dehasının tüm yurttan ve dünyada tanınmasını** sağlamıştır.
- Kafkas cephesinde, Ruslar karşısında **dağınık halde olan birlikleri bir araya getirerek eksiklikleri tamamlayan** Mustafa Kemal, **Muş ve Bitlis'i** geri almayı başardı. Bu başarı, Mustafa Kemal'in kişisel özelliklerinden **sabır ve disiplin anlayışını** göstermektedir.
- Kurtuluş Savaşı'nın her aşamasında **Türk Milletine liderlik etmiş, Türk halkını düşmana karşı birleştirmiştir. (birleştirici ve bütünleştirici oluşu)**

SOFYA HAYATI

- Mustafa Kemal, Balkan Savaşları sonrasında **1913'te Sofya Askeri Ataşeliği'ne** atandı.
- **Üst düzey yetkililerin katıldığı danslı, yemekli toplantılarda Avrupa devletlerinin temsilcileriyle doğrudan görüşme ve fikirlerini paylaşma** imkânı buldu.
- Bulgaristan'da kalan **Türklerle yakın ilişki kurdu** ve Türklerin yaşadıkları yerleri ziyaret etti. Bulgaristan'daki **Türklerin sosyal ve siyasi haklarının yükseltilmesi çalışmalarına** katıldı.
- **Bulgar Meclisinin toplantılarını (parlamento işleyişi)** takip etti.

ÜSTLENDİĞİ BAZI GÖREVLER

- ✓ **Harp Akademisi'nden Kurmay Yüzbaşı** olarak mezun olması (1905)
- ✓ **Şam'daki 5. Orduya** atanması (1905)
- ✓ 31 Mart Olayının bastırılmasında **Hareket Ordusu Kurmay Başkanı** (1909)
- ✓ **Trablusgarp'ta görev alması** (1911)
- ✓ **Sofya'da askeri ataşe olarak atanması** (1913)
- ✓ **Çanakkale Cephesi'nde 19.Tümen Komutanlığı** (1915)
- ✓ **Kafkas Cephesinde 16.Kolordu Komutanlığı** (1917)
- ✓ **Suriye Cephesinde 7.Ordu Komutanlığı** (1917) ve **Yıldırım Orduları Grup Komutanlığı** (1918)

Osmanlı Devleti neden Almanya'nın yanında savaşa katılmıştır?

- **Son zamanlarda kaybettiği toprakları geri almak**
- **Siyasi yalnızlıktan kurtulmak**
- **Almanya'nın savaşı kazanacağına inanılması**
- **Osmanlı devlet adamlarının** (İttihat ve Terakki Partisi) **Alman hayranlığı**
- İngiltere, Fransa ve Rusya'nın düşmanca politikaları
- Coğrafi konumu itibarıyla savaş dışında kalmanın zorluğu
- Kapitülasyonlardan kurtulmak

Almanya neden Osmanlı'nın kendi yanında savaşa katılmasını istemiştir?

- Savaşı geniş bir alana yayarak yükünü hafifletmek
- **Osmanlı Devleti'nin jeopolitik konumundan yararlanmak**
- **Osmanlı halifesinin dini ve siyasi gücünden yararlanmak**
- Geçiş yollarını kontrol altında tutarak İtilaf Devletlerinin Rusya'ya ulaşmasını önlemek

Osmanlı Devleti'nin Savaşa Katılmasıyla

- ✓ Yeni cepheler açılmış, mevcut cepheler genişlemiş,
- ✓ Savaş geniş bir alana yayılmış,

- ✓ Savaşın süresi uzamış,
- ✓ Almanya büyük ölçüde rahatlamış,
- ✓ İtilaf Devletlerinin (özellikle Rusya) işi zorlaşmıştır.

MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI

- ❖ **İtilaf Devletleri güvenliklerini tehlikede gördükleri herhangi bir stratejik noktayı işgal edebileceklerdir (7. madde).**
- ✓ Ateşkesin en tehlikeli maddesidir. **Anadolu'nun işgaline zemin hazırlanmıştır. İtilaf Devletleri bu maddeye dayanarak Anadolu'yu işgal etmişlerdir.**
- ❖ **Vilayet-i Sitte'de [BESDEV] (Doğu Anadolu'daki altı il; Bitlis Elazığ, Sivas, Diyarbakır, Erzurum, Van) herhangi bir karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri bu bölgeleri işgal edebileceklerdir. (24.madde)**
- ✓ Doğu Anadolu'da bir **Ermeni Devletinin** kurulmasına zemin hazırlanmıştır.
- ❖ **Osmanlı orduları terhis edilecek, bütün savaş gemilerine, ordunun araç, gereç, silah ve cephanesine el konulacaktır.**
- ✓ Osmanlı Devleti'ni **savunmasız bırakarak, işgalleri kolaylıkla gerçekleştirmek** amaçlanmıştır.

Mondros Ateşkes Antlaşması ile;

- **Osmanlı Devleti fiilen sona ermiş,**
- Anadolu işgallere açık hale gelmiş,
- **İlk işgaller başlamış,**
- Türk milleti işgallere karşı **bölgesel direniş cemiyetleri** kurmaya başlamıştır.

MİLLİ YARARLI CEMİYETLERİN KURULMA NEDENLERİ

- **Mondros Ateşkes Antlaşması ile Osmanlı ordusunun terhis edilmesi**
- **Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Anadolu'nun yer yer işgal edilmesi**
- **Bu işgaller karşısında Osmanlı Hükümeti'nin kayıtsız kalması**

MİLLİ CEMİYETLERİN ÖZELLİKLERİ

- ✓ Oluşumunda **bağımsızlık, milliyetçilik düşüncesi ve Osmanlı Hükümeti'nin işgallere karşı tepkisiz kalması** etkilidir.
- ✓ **Ulusal bilincin uyanmasına** katkıda bulunmuşlardır.
- ✓ **Yeni bir devlet kurma amacı taşımazlar**
- ✓ Düşmanı **belirli bir süre oyalamışlardır.**
- ✓ **Kuva-yı Milliye hareketi**, bu cemiyetlerin çalışmaları sonucu ortaya çıkmıştır.
- ✓ **Sonradan silahlı mücadele yöneltmişlerdir.**
- ✓ **Bölgesel kurtuluşu amaçlamış ve birbirinden kopuk hareket etmişlerdir.**

ZARARLI CEMİYETLERİN ÖZELLİKLERİ

- İtilaf Devletleri ile işbirliği yapmışlardır.
- **İşgalleri kolaylaştırmışlardır.**
- **Bağımsız devlet kurmayı amaçlamışlardır. (Azınlıklar)**
- Milli mücadeleye karşı çıkmışlardır.

PARİS BARIŞ KONFERANSI

- Paris Konferansı **Osmanlı topraklarının paylaşılması** şekline dönüşmüş,
- Gizli antlaşmalarda **İtalya'ya bırakılan İzmir ve çevresi İngiltere'nin istekleri doğrultusunda Yunanistan'a bırakılmıştır.**
- Bunun nedeni, **İngiltere'nin Doğu Akdeniz'de güçlü bir İtalya yerine, kendi güdümünde zayıf bir Yunanistan'ı istemesidir.**

İZMİR'İN İŞGALİ İLE

- ✚ **Türk halkı işgallerin geçici olmadığını anlamıştır.**
- ✚ **Osmanlı yönetimi işgale kayıtsız kaldığı için, halk kendi haklarını savunmak için harekete geçmiştir.**
- ✚ **Milli bilincin uyanmasını ve Kuva-i Milliye ruhunun doğmasını sağlamıştır.**
- ✚ İzmir'in işgali, **silahlı direnişin başlamasına neden olduğu için, Milli Mücadele açısından olumlu bir sonuç doğurmuştur.**

KUVAYI MİLLİYENİN KURULMA NEDENİ

- **Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'ndan yenik çıkması,**
- Mondros Ateşkes Antlaşması'yla **Osmanlı ordusunun büyük bir bölümünün terhis edilmesi,**
- **Osmanlı yönetiminin işgallere kayıtsız kalması** ve halkın can ve mal güvenliğini koruyamaması,
- İtilaf Devletleri'nin **Anadolu'yu yer yer işgal etmesi**

KUVAYI MİLLİYENİN OLUMLU YÖNLERİ

- ✓ Düzenli ordu kuruluncaya kadar düşmanı yıpratarak **ilerleyişlerini yavaşlatmışlar ve TBMM'ye ve düzenli ordunun kurulup teşkilatlanmasına zaman kazandırmışlardır.**
- ✓ Azınlıkların zararlı faaliyetlerine karşı **Türk köy ve kasabalarını korumuşlardır.**
- ✓ TBMM'ye karşı **çıkan ayaklanmaların bastırılmasında etkili olmuşlardır.**
- ✓ **Ulusal bilincin doğmasına ve yaygınlaşmasına yardımcı olmuşlardır.**
- ✓ **Düzenli ordunun temelini oluşturmuşlardır.**

KUVAYI MİLLİYENİN OLUMSUZ YÖNLERİ

- **Askeri disiplinden yoksun olmaları**
- Bazı Kuva-yı Milliye şeflerinin, **TBMM'nin otoritesine girmeyi kabul etmeyerek ayaklanmaları** (Demirci Mehmet Efe, Çerkez Ethem gibi)
- **Bölgesel hareket etmeleri**, işbirliği ve uyum içinde çalışmamaları
- **Halktan zorla para ve yardım toplamaları**
- Suçlu gördükleri kişileri **kendi kurallarına göre cezalandırmaları**
- **Düşman işgalini engelleyememeleri** gibi nedenlerden dolayı **8 Kasım 1920'de Kuva-yı Milliye birlikleri kaldırılarak düzenli ordu kurulmuştur.**

İŞGALLER KARŞISINDA ORTAYA ATILAN KURTULUŞ ÇARELERİ

- **Devletin kurtuluşu için ortaya atılan kurtuluş çareleri** şunlardır.
- ✓ **İngiliz himayesini istemek,**
- ✓ **Amerikan mandasını istemek,**
- ✓ **Bölgesel kurtuluş yolları aramak,**
- **Mustafa Kemal'e göre** bu durum karşısında bir tek karar vardı. **Millî hâkimiyete dayanan, kayıtsız şartsız, bağımsız yeni bir Türk devleti kurmak.**

HAVZA GENELGESİNİN AMACI

- Genelgenin amacı; **Türk halkını işgallere karşı uyarmak ve kitlesel olarak harekete geçirmek,**
- **Milli bilincin uyandırılmasını ve canlandırılmasını sağlamaktır.**

AMASYA GENELGESİ

1- Vatanın bütünlüğü ve milletin bağımsızlığı tehlikededir.

2- İstanbul Hükümeti ve Padişah, üzerlerine düşen görev ve sorumluluğun gereklerini yerine getirememektedir. Bu durum, milletimizi yok olmuş gibi göstermektedir.

- ✓ **Kurtuluş Savaşı'nın gerekçesi belirtilmiştir.**
- ✓ **İstanbul Hükümeti'ne ilk defa açıkça karşı çıkılmıştır.**

3- Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.

- ✓ Kurtuluş Savaşı'nın **amacı** ve **yöntemi** yani **nasıl yapılacağı** belirtilmiştir.
- ✓ Ulusal (milli) egemenlikten ilk defa bahsedilmiştir.

ERZURUM KONGRESİ

1-Ulusal(millî) sınırlar içinde vatan bir bütündür, bölünemez.

- ✓ **İlk defa millî sınırlardan bahsedilmiştir.** Bu karar **Misak-ı Milli** kararlarında da aynen kabul edilmiştir.

2- Kuva-yı Milliye'yi (amil) etkin, millî iradeyi hâkim kılmak esastır.

- ✓ **Ulusal egemenliğe dayalı bir düzenin kurulacağını, ulusal egemenliğin koşulsuz olarak gerçekleştirileceğinin** mesajı verilmiştir.

3- Manda ve Himaye kabul edilemez.

- ✓ **Tam bağımsızlık** hedeflenmiştir.
- ✓ **Manda ve himaye fikri ilk defa reddedilmiştir.**
- ❖ **Toplanış şekli, amacı ve yapısı bakımından bölgesel, aldığı kararlar yönünden ulusal bir kongredir.**

SİVAS KONGRESİ

1- Bütün yararlı (millî) cemiyetler; Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti olarak birleştirilmiştir.

- ✓ Amaç; **Kurtuluş Savaşı'nı tek elden yönetmektir.**

2-Manda ve himaye fikri kesin olarak reddedilmiştir.

- ✓ Manda ve himaye fikri **ulusal bağımsızlığa ve ulusal egemenliğe ters olduğu için** reddedilmiştir.
- ✓ **Kayıtsız şartsız tam bağımsızlığın hedeflendiğini** göstermektedir.

AMASYA GÖRÜŞMELERİ

- İstanbul Hükümeti; bu görüşmeyle **Temsil Heyeti'ni, Sivas Kongresi kararlarını ve Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'ni hukuken tanıması oldu.**
- Amasya Protokolleri, **Temsil Kurulu'nun ikinci siyasi başarısıdır.**
- **Temsil Kurulu'nun siyasi etkinliğini artırmıştır.**
- Osmanlı Mebusan Meclisi'nin açılmasını **kesinleştirmiştir.**

MİSAK-I MİLLİ

- **Misak-ı Milli**, Son Osmanlı Mebuslar Meclisi'nde **milletin bağımsızlığı ve vatanın bütünlüğü ile ilgili alınan kararlardır.**
- Misakı Milli de **Sınırlar, Boğazlar, Kapitülasyonlar, Azınlıklar ve Halk oylaması yapılacak yerler** ile ilgili kararlar alınmıştır.
- Milli sınırlarımız kesin olarak çizilmiştir.
- Misak-ı Milli, **Türk milletinin ulusal sınırlar içerisinde bağımsız yaşama yeminidir.**

- Misak-ı Milli'de **ulusal bağımsızlık ve ülke bütünlüğü** ile ilgili konular gündeme gelmiş, **ulusal egemenlik ilkesi ön plana çıkarılmamıştır.**
- Ulusal bağımsızlık mücadelesine yasalık kazandırmıştır.
- **İstanbul'un işgal edilip, Mebusan Meclisinin dağıtılmasına neden olmuştur.**
- ❖ **Mustafa Kemal'in**, İstanbul'da meclisin sağlıklı kararlar alamayacağı görüşü haklılık kazanmış, **gerçekçiliği ve ileri görüşlülüğü** kanıtlanmıştır.

TBMM AÇILMASI

İlk TBMM'de;

- **milli egemenlik,**
- **güçler birliği,**
- **kurucu meclis ilkesi ve**
- **meclis hükümeti sistemi** benimsenmiş,
- **meclisin sürekli olacağı** vurgulanmıştır.

I.TBMM'NİN OTORİTESİNİ GÜÇLENDİRDİĞİNİN KANITLARI

- ✓ **Yasama ve yürütme yetkilerini kendinde toplaması**
- ✓ İstanbul Hükümeti'nin yaptığı ve yapacağı her türlü işlemi yok sayması
- ✓ **Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nu kabul etmesi**
- ✓ **İstiklal Mahkemeleri'ni kurması**

- ✓ **Ayaklanmaları bastırması**
- ✓ **Kurtuluş Savaşı'nı kazanması**

TBMM'YE KARŞI AYAKLANMALARA KARŞI ALINAN ÖNLEMLER

- ✓ **Hıyanet-i Vataniye Kanunu** çıkarıldı. (**Yasama yetkisi**)
- ✓ **İstiklal Mahkemeleri (Yargı yetkisi)** kuruldu.
- ✓ İstanbul Hükümeti'nin fetvasına karşılık olarak Ankara Müftüsü Rifat Börekçi imzasıyla **karşı fetva hazırlandı.**
- ✓ Ankara'da kurulan **Anadolu Ajansı ve Hâkimiyet-i Milliye gazetesi** ile aleyhte propagandalara karşılık verildi.
- ✓ **Kuva-yı Milliye birlikleri kaldırılmış ve yerlerine Düzenli Ordu kurulmuştur.**
- ❖ **İstiklal Mahkemesi üyelerinin Meclis içerisinde seçilmesi** TBMM'nin **yargı yetkisini** de kullandığını gösterir.

SEVR ANTLAŞMASI

- Osmanlı Devleti'nin imzaladığı **en son antlaşmadır.**
- Osmanlı Devleti bu antlaşma ile **fiilen sona ermiştir.**
- Sevr **ölü doğmuş ve hiçbir zaman uygulanamamış bir antlaşmadır.**

- Osmanlı Anayasası'na (Kanun-u Esasi) göre bir antlaşma, **Mebusan Meclisi'nde onaylanırsa yürürlüğe girerdi.**
- Mebusan Meclisi dağıtıldığı için Sevr Antlaşması Meclis'te onaylanamamıştır.** Bu nedenle **antlaşmanın hukuki bir geçerliliği yoktur.**
- Osmanlı yönetiminin teslimiyetçi bir tutum sergilemesi, TBMM'ye katılımları arttırmış ve ulusal bilinci kamçulamıştır.**
- Bu antlaşma ile **Türk ulusunun bağımsız yaşama hakları gasp edilmiştir.** Bu nedenle **Ulusal Kurtuluş Savaşı, Türk ulusunun haklarını koruyabilmesi için son ve tek çözüm haline gelmiştir.**
- TBMM, antlaşmayı kabul etmediğini açıklamış ve imzalayanları vatan haini ilan etmiştir.**

KURTULUŞ SAVAŞINDA CEPHELER

Kurtuluş Savaşı, üç cephede gerçekleşmiştir.

1- Doğu Cephesi: **Ermenilere karşı** açılmıştır.

TBMM bu cephede **Ermenilere karşı**, Osmanlı'dan kalma düzenli ordu ile (**Kazım Karabekir'e** bağlı 15. Kolordu) savaşmıştır.

2-Güney Cephesi: Güneydoğu Anadolu ve Çukurova'da **Fransız ve Ermeni çetelere karşı Kuva-yı Milliye birlikleri ile** mücadele edilmiştir.

3-Batı Cephesi: **Yunanlılara** karşı açılan cephedir. Bu cephede **TBMM tarafından kurulan düzenli ordu kullanılmıştır.**

DOĞU CEPHESİ GÜMRÜ ANTLAŞMASI

- ✓ TBMM'nin imzaladığı ilk antlaşmadır.
- ✓ **TBMM'nin ilk askeri ve uluslararası alandaki ilk siyasi başarısıdır.**
- ✓ **TBMM'yi ve Misak-ı Milli'yi tanıyan ilk devlet Ermenistan olmuştur.**
- ✓ Sevr'i geçersiz sayan ilk uluslararası siyasi belgedir.
- ✓ **Doğu Cephesi ilk çözüme kavuşan cephe olup bölgedeki birlikler Batı ve Güney cephelerine kaydırılarak bu cephelerin güçlenmesi sağlanmıştır.**

GÜNEY CEPHESİ

- Güney Cephesi **Antep, Urfa, Maraş, Adana** ve Hatay yörelerini kapsamaktadır.
- **Güney Cephesi, düzenli ordunun kullanılmadığı, Kuva-yı Milliye birlikleri ile mücadelenin yürütüldüğü bir cephedir.**
- Güney cephesi Sakarya Meydan Savaşından sonra **Fransa ile imzalanan Ankara Antlaşması ile kapanmıştır.**
- TBMM, düşmana karşı üstün bir şekilde savunma yapan
- ✓ **Antep'e "Gazi"** (6 Şubat 1921),
- ✓ **Maraş'a "Kahraman"** (1973),

- ✓ **Urfa'ya "Şanlı"** (1984) ünvanlarını vermiştir.

BATI CEPHESİ İ.İNÖNÜ SAVAŞININ SONUÇLARI

- **TBMM'nin kurduğu düzenli ordunun Batı Cephesi'ndeki ilk başarısıdır.**
- Türk milletinin **TBMM'ye ve düzenli orduya olan güveni artmıştır.**
- Yeni Türk Devleti'nin **ilk Anayasası (Teşkilat-ı Esasiye Kanunu)** kabul edilmiştir.
- **İstiklal Marşı** kabul edilmiştir.
- **Çerkez Ethem İsyanı bastırılmıştır.**
- **İtilaf Devletleri TBMM'yi Londra Konferansı'na** çağırmışlardır. (Uluslararası)
- **Sovyet Rusya ile Moskova Antlaşması** imzalanmıştır. (Uluslararası)
- **Afganistan ile Dostluk Antlaşması** imzalanmıştır. (Uluslararası)

LONDRA KONFERANSI

- TBMM bu konferanstan Türklerin lehine bir karar çıkmayacağını bildiği halde;
- ✓ **Türk ulusunun haklı davasını ve Misak-ı Milli'yi dünyaya duyurmayı,**
- ✓ **İtilaf Devletleri'nin "Türkler barışa yanaşmıyor" gibi propagandalarına engel olmayı,**
- ✓ **Türk ulusunun yasal temsilcisinin TBMM olduğunu ve TBMM'nin hukuksal varlığını kanıtlamayı** amaçlamıştır.

- ❖ İtilaf Devletleri, TBMM Hükümeti'ni toplantıya çağırmakla TBMM'nin varlığını ilk kez resmen ve hukuken tanımışlardır.
- ❖ TBMM, Misak-ı Milli'yi dünya kamuoyuna duyurmayı başarmıştır.

MOSKOVA ANTLAŞMASI

- TBMM Hükümeti ile Sovyet Rusya arasında imzalanmıştır.
- ✓ İlk defa bir büyük Batılı devlet TBMM'yi ve Misak-ı Milli'yi tanımıştır.
- ✓ Sovyet Rusya TBMM'yi ve Misak-ı Milli'yi tanıyan ilk Avrupalı devlettir.
- ✓ Doğu Cephesi güvenlik altına alındı ve buradaki birliklerimiz diğer cephelere kaydırılmıştır.
- ✓ TBMM Hükümeti aradığı siyasi ve ekonomik dış desteği bulmuştur.

KÜTAHYA ESKİŞEHİR SAVAŞLARI

Kütahya-Eskişehir savaşlarında Türk ordusunu yenilmesi üzerine, Mustafa Kemal Paşa'nın emriyle Türk ordusu Sakarya nehrinin doğusuna çekilmiştir. Amaç;

- Yeniden toparlanmak için zaman kazandırmak,
- Düşmanla arasında doğal bir engel oluşturmak,

- Yunan kuvvetlerini ordu merkezlerinden uzaklaştırmak,
- Taarruz gücüne erişebilmek için ihtiyaçlarını karşılamak ve eksikliklerini gidermektir.

BAŞKOMUTANLIK KANUNU

- Kütahya Eskişehir savaşlarından sonra 5 Ağustos 1921'de kabul edilen kanunla, Mustafa Kemal Paşa'ya Meclisin tüm yetkileri verilerek (yasama, yürütme, yargı), üç aylık bir süre için Başkomutan seçildi.
- ❖ Mustafa Kemal Paşa'nın bu yetkiyi istemesindeki temel amaç; hızlı karar alıp uygulayabilmek ve devlet işlerinde tek başına hareket edebilmektir.

MAARİF(EĞİTİM) KONGRESİ

- Kütahya- Eskişehir Savaşlarının devam ettiği günlerde 15 Temmuz 1921'de Ankara'da Erkek Öğretmen Okulu'nda (Dar'ül Muallimin) bir kongre yapılmıştır.
- ✓ Kurtuluş Savaşı kazanıldıktan sonra yeni Türk devletinin eğitim politikasının nasıl olacağı bu kongrede belirlenmiştir.
- ✓ Kütahya-Eskişehir Savaşlarının en yoğun olduğu günlerde böyle bir toplantının

yapılmış olması Atatürk'ün eğitime verdiği önemi göstermektedir.

TEKALİF-İ MİLLİYE EMİRLERİ

- Başkomutan Mustafa Kemal Paşa; ordunun acil ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yetkisini kullanarak, 8 Ağustos 1921'de Tekalif-i Milliye Emirleri'ni (Milli Yükümlülükler) yayınlamıştır.
- Tekalif-i Milliye Emirleri ile ordunun ihtiyaçları karşılanmış ve Sakarya Savaşı'nın kazanılması sağlanmıştır.

SANAT VE EDEBİYAT ESERLERİNDE KURTULUŞ SAVAŞI

- Milli Mücadele edebiyat (roman, şiir) ve sanat (resim, heykel) eserlerine de konu olmuştur. Başta İstiklal Marşı olmak üzere bu dönemde yazılan eserlerde Kurtuluş Savaşı anlatılmıştır.
- ✓ Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun (Yaban),
- ✓ Halide Edip Adıvar'ın (Türk'ün Ateşle İmtihani, Ateşten Gömlek),
- ✓ Samim Kocagöz'ün (Doludizgin) romanlarında,
- ✓ Halil Dikmen (İstiklal Harbinde Kadınlar) ve İbrahim Çallı (Kurtuluş Savaşı'nda Zeybekler) gibi ressamın tablolarında bu dönem yansıtılmıştır.

SAKARYA MEYDAN SAVAŞI

- Başkomutan Mustafa Kemal Paşa; **"Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır. O satıh bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı, kanla ıslanmadıkça bırakılamaz."** emrini vererek savaşın planını açıklamıştır.
- Bu savaş taktiğı ile klasik cephe savaşı yerine **"topyekün savaş"** taktiğı uygulanmıştır.
- ✓ Yunan ordusunun saldırı gücü kırılarak savunma durumuna çekilmesi sağlandı. Türk ordusu taarruz konumuna geldi.
- ✓ Türk ordusunun 1683 II. Viyana Kuşatmasından beri Avrupa karşısında devam eden gerileyişi ve çözülüşü sona erdi.
- ✓ TBMM, Mustafa Kemal Paşa'ya **"Mareşallik"** rütbesi ve **"Gazilik"** ünvanı verdi (19 Eylül 1921).
- ✓ Türk ordusu çok sayıda subayını kaybettiğı için Sakarya Muharebesi **"Subaylar Savaşı"** olarak da bilinir.
- ✓ İtalyanlar, Anadolu'da işgal ettikleri yerlerden tamamen çekildiler.
- ✓ Sovyet Rusya'nın isteğı ile Kafkas Cumhuriyetleri ile (Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan) TBMM Hükümeti arasında **Kars Antlaşması** imzalandı (13 Ekim 1921). Buna göre; **Doğu sınırimız kesin olarak çizilmiştir.**
- ✓ Fransa ile TBMM Hükümeti arasında 20 Ekim 1921'de **Ankara Antlaşması** imzalandı.

- ✓ Ukrayna Cumhuriyeti ile TBMM Hükümeti arasında **bir dostluk antlaşması** daha imzalandı.

BÜYÜK TAARRUZ

- Atatürk'ün **"Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz'dir, ileri!"** emrini alan kahraman Türk ordusu, 9 Eylül günü **İzmir'e**, 11 Eylül günü **Bursa'ya** ve 18 Eylül günü **Balıkesir – Ayvalık'a** (Çanakkale Boğazı'na) ulaşarak **tüm Batı Anadolu'yu düşmandan temizledi.**
- **Batı Anadolu Yunan işgalinden kurtarılmıştır.**
- **Kurtuluş Savaşı'nın askeri safhası başarıyla tamamlanmıştır.**
- Türk ordusu, işgal altındaki Marmara ve Trakya Bölgesi'ne yönelince **İngilizlerle ilk kez savaş ihtimali doğmuştur.**
- **Türk ordusunun kesin zaferi nedeniyle İtilaf Devletleri TBMM'ye ateşkes teklifinde bulunmuşlar**, bunun sonucunda da Mudanya Ateşkesi imzalanmıştır.
- ❖ Büyük Taarruz, düzenli ordu savaşları içerisinde farklı bir özelliğe sahiptir. **Tamamen taarruza ve vatan topraklarını kazanmaya yöneliktir.**

MUDANYA ATEŞKES ANTLAŞMASININ ÖNEMİ VE SONUÇLARI

- **Türk Kurtuluş Savaşı'nın silahlı mücadele dönemi sona erdi, diplomatik süreç başladı.**
- **Doğu Trakya ve İstanbul savaş yapılmadan diplomatik yollarla kurtarılmıştır.**
- **Türk-Yunan mücadelesi kesin olarak sona ermiştir.**
- **İtilaf Devletleri Yeni Türk Devleti'nin siyasi varlığını tanımış oldular.**
- İsmet Paşa'nın Mudanya'da büyük bir diplomatik zafer kazanarak, milli çıkarlarımızı korumuş olması, **Lozan Barış Görüşmeleri'ne de katılmasına zemin hazırlamıştır.**

SALTANATIN KALDIRILMASI

- 623 yıllık **Osmanlı Devleti kesin olarak sona erdi.**
- **İtilaf Devletleri'nin Lozan'da ikilik çıkarma planları bozulmuştur.**
- **Laikliğe geçişte ilk adım atılmış oldu.**
- TBMM'nin siyasi alanda gerçekleştirdiğı **ilk büyük inkılap**tır (Aynı zamanda **tek inkılap hareketidir.**)
- **Cumhuriyet yönetimine geçiş sürecini hızlandırmıştır.**
- Saltanatın kaldırılması, Atatürk'ün **ulusal egemenlik** ve **Cumhuriyetçilik** ilkeleriyle paralellik göstermektedir.

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI

- TBMM, Lozan'a gidecek heyetten, **Kapitülasyonlar ve Ermeni Yurdu** (Azınlıklar) konularında **kesinlikle taviz verilmemesini** istemiştir.
- Azınlıklar ve kapitülasyonlar konusunda Türk tarafının kesin tavır koyması, **tam bağımsızlıktan ödün verilmeyeceğini** gösterir.
- **BOĞAZLAR:** Yönetimi, Milletler Cemiyeti'nin garantisinde, **Türkiye'nin başkanlığındaki uluslararası bir komisyona bırakıldı.**
- ✓ Boğazların yönetiminin uluslararası bir komisyona bırakılması **Türkiye'nin egemenlik haklarını zedeleyici** niteliktedir.
- ✓ **AZINLIKLAR:** Türkiye'deki **tüm azınlıklar Türk vatandaşı** kabul edilmiştir.
- ✓ Böylece **Avrupalıların işçilerimize karışma problemi ortadan kalktı ve tam bağımsızlığımız sağlanmış oldu.**
- ✓ **Yeni Türk Devleti'nin bağımsızlığı ve toprak bütünlüğü tüm dünya devletleri tarafından tanındı.**
- ✓ **Misak-ı Milli sınırları büyük ölçüde gerçekleştirildi.**
- ✓ **Devletlerarası eşitlik ilkesine göre** hazırlanması ve **emperyalizme karşı başarılı olması** yönüyle **sömürge halindeki uluslara örnek olmuştur.**

İZMİR İKTİSAT KONGRESİ

- **İzmir İktisat Kongresi;** çiftçi, tüccar, sanayici ve işçi temsilcilerinin katılımı ile toplandı. **Amacı, yeni Türk devletinin ekonomi politikasını belirlemek ve ekonomik bağımsızlık** konusundaki kararlılığını göstermekti.
- İzmir İktisat Kongresine;
her kesimden insanın katılması Halkçılık ilkesi ile,
milli bir ekonomi amaçlanması milliyetçilik ilkesi ile,
kalkınmanın devlet eliyle gerçekleştirilmesi devletçilik ilkesi ile ilgilidir.

CUMHURİYETİN İLANI İLEÇÖZÜMLNENE
SORUNLAR

- ✓ **Yeni Türk Devleti'nin adı konuldu.**
- ✓ **Yönetim şekli (rejimi) belirlendi.** Böylece rejim konusundaki tartışmalar sona erdi.
- ✓ Gazi Mustafa Kemal Paşa Cumhurbaşkanı seçilerek **Devlet Başkanlığı sorunu da kesin olarak çözüme kavuştu.**
- ✓ Meclis Hükümeti Sistemi'nden **Kabine Sistemi'ne geçildi.** Böylece Meclis'te yaşanan hükümet bunalımları da sona erdi. Ayrıca devlet işleri hız kazandı ve yapılacak inkılâplara uygun ortam hazırlandı.
- ✓ **Demokratikleşme** yolunda önemli bir adım atıldı.

- ✓ **İlk Başbakanlık** görevi **İsmet (İnönü) Paşa'ya** verildi.
- ✓ **Fethi (Okyar) Bey de TBMM Başkanlığı'na seçildi.**

HALİFELİĞİN KALDIRILMASI

- ✓ **Laik düzene geçişte önemli bir adım atılmış oldu (en önemlisi).**
- ✓ **Ulusal egemenlik ilkesi pekiştirildi.**
- ✓ Türkiye Cumhuriyeti'nin karakteri tam olarak ortaya çıktı.
- ✓ **Eski rejim yanlılarının dayanak noktası yok edilerek saltanata dönüş yolları kapatıldı.**
- ✓ **Yapılacak inkılâplara zemin hazırlandı.**
- ✓ **Devlet yönetimindeki ikili yapı ortadan kalktı.**
- ✓ **Türkiye'deki ümmetçilik arayışları sona erdi ve milliyetçiliğin temelleri güçlendirildi.**

3 MART 1924 TE ÇIKARILAN KANUNLAR

- o **Tevhid-i Tedrisat (Öğretim Birliği) Kanunu:** **Eğitim ve öğretim birleştirilerek** devlet denetimine alınmıştır. **Tüm okullar Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanmıştır.** **Medreseler kapatılmış, modern okullar açılmıştır.** Karma ve laik eğitime geçilmiştir.
- o **Şer'iyye ve Evkaf Vekaleti** kaldırılarak yerine **Diyanet İşleri Başkanlığı** ve **Vakıflar Genel Müdürlüğü** kurulmuştur. Böylece laik devlet olma yönünde önemli bir adım atılmıştır.

Ayrıca yönetimdeki iki başlılık da sona ermiştir.

- **Erkan-ı Harbiye Vekaleti** kaldırılarak yerine **Genel Kurmay Başkanlığı** ve **Milli Savunma Bakanlığı** kurulmuştur. Böylece ordunun siyasetten ayrılması yönünde ilk adım atılmıştır.

TERAKKİPERVER CUMHURİYET FIRKASI

- Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası **rejim ve laiklik karşıtı olanların sığınağı haline geldiği ve Şeyh Sait Ayaklanmasıyla ilgisi olduğu** gerekçesiyle 5 Haziran 1925'te kapatılmıştır.
- Böylece **çok partili hayata geçişin ilk denemesi başarısızlıkla sonuçlanmıştır.**
- Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası, kurulan **ikinci siyasi parti ve ilk muhalefet partisidir.**

SERBEST CUMHURİYET FIRKASI

- ✓ **Serbest Cumhuriyet Fırkası**, kurulan **üçüncü siyasi parti ve ikinci muhalefet partisidir.**
- ✓ Serbest Cumhuriyet Fırkasının feshedilmesinden sonra çıkan **Menemen Olayı, partinin kendini feshetmesindeki haklılığı ortaya çıkarmıştır.**

TEVHİDİ TEDRİSAT KANUNU İLE

- ✓ **Eğitim ve öğretim birleştirilmiş,**
- ✓ **Medreseler kapatılmış; yabancı okullar Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanmıştır.** Böylece eğitim ve öğretim faaliyetlerinden kaynaklanan **kültür çatışmaları önlenmeye çalışılmıştır.**
- ✓ Yabancı okullara **Türkçe, Tarih ve Coğrafya dersleri konulmuş** ve bu derslerin Türk öğretmenler tarafından okutulması sağlanmıştır.
- ✓ **Karma ve laik eğitime geçilmiş, eğitimin çağdaşlaşması ve laikleşmesi** sağlanmıştır.

ŞEYH SAİD İSYANI

- **Şeyh Said İsyanı, Halifeliğin kaldırılmasından sonra, laikliğe ve Cumhuriyet yönetimine karşı olanlar** tarafından çıkarılmıştır.
- Şeyh Said isyanı, Türkiye'de çok partili hayata geçiş için **ortamın uygun olmadığını ve henüz demokrasinin tam anlamıyla uygulanamayacağını** göstermiştir

MENEMEN(KUBİLAY) OLAYI

- ✓ **Menemen Olayı**, Şeyh Said İsyanı'ndan sonra **laik Cumhuriyete karşı çıkan ikinci isyandır.**
- ✓ Hem **Şeyh Said İsyanı**, hem de **Menemen Olayı, Türkiye'de henüz demokrasi ortamının oluşmadığını** göstermiştir.

KILIK KIYAFET (ŞAPKA) KANUNU

- **Türk toplumunu görünüş itibarıyla de çağdaş bir görünüme kavuşturmak için** Şapka Kanunu çıkarıldı ve kılık kıyafet konusunda inkılap yapıldı.
- **Kılık kıyafet inkılabı ile;**
- ✓ **Giyim-kuşamda çağdaşlaşma sağlandı.**
- ✓ **Kıyafet karmaşasına son verilerek birlik beraberlik sağlandı.**
- ❖ **Çağdaşlaşmayı amaçladığı için İnkılapçılık ilkesi ile, görünüm olarak da eşitliği amaçladığı için Halkçılık ilkesi ile** ilgilidir.

TEKKE VE ZAVİYELERİN KAPATILMASI

- Osmanlı devletinin son zamanlarında **tekke ve zaviyeler esas görevlerinden uzaklaşmışlar ve halkın dini duygularının istismar edildiği yerler haline gelmişlerdi.**
- İnsanların **dini duygularını sömüren ve gerçek amacından uzaklaşmış** bu kurumlar kapatılmış, **şeyhlik, dervişlik, dedelik gibi unvanlar da kaldırılmıştır.** Böylece;
- ✓ Türk halkının **bilime, akılcılığa ve laik düşünceye yönelmesi,**
- ✓ **Birlik beraberliğin sağlanması** yönünde önemli bir adım atıldı.
- ❖ **Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması, Laiklik ve Halkçılık ilkesi ile** ilgilidir.

TAKVİM, SAAT VE ÖLÇÜLERDE DEĞİŞİKLİK

- Takvim, Saat ve Ölçülerde değişikliğin amacı, **Batılı /Avrupalı devletlerle olan ekonomik ilişkilerde kolaylık ve birlik sağlanmasıdır.**
- ❖ Takvim, saat ve ölçülerde yapılan inkılaplar, **İnkılapçılık ilkesi** ve **Çağdaşlaşma hedefi** ile ilgilidir.

AŞAR VERGİSİNİN KALDIRILMASI

- Aşar verginin kaldırılması ile **köylüyü ağır vergi yükünden kurtarmak ve tarımsal üretimi arttırmak** amaçlanmıştır.

HARF İNKILABI

- **Okuma yazmayı kolaylaştırmak, okur - yazar oranını arttırmak ve konuşma dili ile yazı dili arasındaki farkı ortadan kaldırmak** amacıyla **1 Kasım 1928'de Arap alfabesi kaldırılarak Latin alfabesi** kabul edilmiştir. Böylece;
- ✓ **Okuma yazma bilenlerin sayısında artış olmuş ve bilimsel çalışmalar hızlanmıştır.**
- ✓ **Basılan kitap sayısı artmış, batılılaşma ve çağdaşlaşma yolunda önemli bir adım atılmıştır.**
- ✓ **Milli kültürümüz daha da gelişmeye başlamıştır.**

TÜRK TARİH KURUMU

- **Türk tarihinin sadece Osmanlı ve İslam tarihiyle sınırlı olmadığını göstermek**
- Türk milletinin geçmişini araştırıp eski Türk tarihini de aydınlatmak
- **Türklerin dünya uygarlığına yaptıkları hizmetleri ve katkıları ortaya koymak**
- Ümmetçi tarih anlayışı yerine **milli tarih anlayışını oluşturmak**
- **Türkler hakkındaki olumsuz propagandaları çürütmek** için kurulmuştur.
- Türk Tarih Kurumu'nun açılmasıyla Türk tarihi ile ilgili çalışmalar hızlanmış; ümmetçi tarih anlayışından **milli tarih anlayışına** geçilmiştir.

TÜRK DİL KURUMU

- ✓ **Türk dilini yabancı dillerin etkisinden kurtarmak**
- ✓ **Konuşma ve yazı dili arasındaki birlikteliği sağlamak**
- ✓ **Türkçeyi bilim dili haline getirmek**
- ✓ **Türk dilinin zenginliğini ortaya çıkarmak**
- ❖ **Türk Dil Kurumu ve Tarih Kurumu'nun açılması** Atatürk'ün **milliyetçilik ilkesiyle** doğrudan ilgilidir.

TÜRK MEDENİ KANUNU

- **17 Şubat 1926'da, İsviçre Medeni Kanunu** örnek alınarak **Türk Medeni Kanunu** kabul edildi.
- İsviçre Medeni Kanunu'nun örnek alınmasının nedenleri; Bu alandaki **en son kanun olması, sade olması, sorunlara pratik yollardan çözüm getirmesi, kadın ve erkek eşitliğine önem vermesi, laik ve demokratik olmasıdır.**
- Medeni Kanun ile;
- **Tek eşli evlilik ve resmi nikâh zorunluluğu** getirildi.
- Kadına da **boşanma hakkı** tanındı.
- Kadınlara **mirasta eşitlik ve mahkemede şahitlik hakları** tanındı.
- Kadınlara **istediği mesleği seçme ve çalışma hakları** sağlandı.
- Ayrıca **hukuk birliği** sağlanmıştır.
- ❖ Bu haklarla Türk kadını **ekonomik ve sosyal haklar yönünden** toplum içerisinde layık olduğu yeri almıştır.

KABOTAJ KANUNU İLE

- Kabotaj Kanununun kabul edilmesi ile **limanlarımız arasındaki yük ve yolcu taşıma hakkı Türklere verildi. (1 Temmuz 1926)**
- ❖ Kabotaj Kanunu ile **denizyolları millileştirildiği için Milliyetçilik ilkesi** ile, **ekonomi ile ilgili olduğu için de Devletçilik ilkesi** ile ilgilidir.

NUTUK

- Nutuk, **1919'dan başlayarak 1927 ye kadar olan tarih dilimini incelemektedir.** Bu dönem üç bölümde ele alınmıştır.
- 1- Kuva-yı Milliye Dönemi (1919-1920)**
- 2- TBMM Dönemi (1920-1923)**
- 3- Cumhuriyet Dönemi (1923-1927)**
- ✓ Atatürk bu eserinde, **ulusal varlığı sona ermiş sayılan büyük bir ulusun, bağımsızlığını nasıl kazandığını, bilim ve tekniğin en son ilkelerine dayanan ulusal ve çağdaş bir devleti nasıl kurduğunu** anlatmaya çalışmıştır.
- ✓ Nutuk'un **birçok dile çevrilmesi onun evrensel bir eser olduğunu** gösterir.

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE SİSTEMİ

- Atatürkçü düşünce sisteminin oluşmasında; **doğup büyüdüğü ortam, yaşadığı olaylar, milli sorunlar ve okuduğu kitaplar** etkili olmuştur.

Atatürk'ü Etkileyen Türk ve Yabancı Aydınlar

- **Namık Kemal, Ziya Gökalp, Tevfik Fikret**
- Jan Jak Russo, **Voltaire**

SIYASİ GÜÇ

- **Siyasi güç, devletin, gücünü millettten alması ve devlet politikalarının millet iradesine göre belirlenmesi esasına dayanır.**
- **Siyasi güç devletin yapısı, işleyişi, yönetimi, iç ve dış politikasıyla ilgilidir.**
- **TBMM'nin açılışı, cumhuriyetin ilanı, saltanat ve halifeliğin kaldırılması ve çok partili hayata geçiş denemeleri** Atatürk döneminde gerçekleştirilen en güzel siyasi güç örnekleridir.
- **Milli irade, millet egemenliği, demokrasinin geliştirilmesi** için yapılan çalışmalar siyasi güç ile ilgilidir.

EKONOMİK GÜÇ

- **Ekonomik Güç: Bir ülkenin sahip olduğu yer altı ve yerüstü kaynaklarının tamamı ekonomik gücü oluşturur.**
- **Fabrikaların kurulması, yatırımların yapılması, yabancı şirketlerin devletleştirilmesi** ekonomik güç ile ilgilidir.

ASKERİ GÜÇ

- ✓ **Askeri Güç: Devleti iç ve dış tehlikelere karşı koruyan silahlı güce askeri güç denir.**
- ✓ Türkiye'nin **coğrafi konumu gereği her türlü iç ve dış tehditlere açık olması güçlü bir orduya sahip olmasını** gerektirmektedir.
- ✓ Askeri güçten **Türk Silahlı Kuvvetlerini** anlamalıyız.

SOSYOKÜLTÜREL GÜÇ

- **Sosyokültürel Güç: Bir ülkede eğitilmiş, kültürlü ve teknik bilgilerle donanmış insanların oluşturduğu güce, sosyokültürel güç denir.**
- **Eğitilmiş, kültürlü, yetişmiş, nitelikli insan gücü** sosyokültürel güç ile ilgilidir

CUMHURİYETÇİLİK

- **Cumhuriyetçilik; devletin yönetim şekli olarak cumhuriyeti kabul etmek, bu yönetimi benimsemek, onu korumak ve yaşatmak** demektir.
- **Cumhuriyetçilik; demokrasi ve cumhuriyet rejiminin korunması, geliştirilmesi ve benimsenmesi için yapılan tüm çalışmalardır.**

MİLLİYETÇİLİK

- ✓ **Milliyetçilik, milletini sevmek, milletini yüceltme amacını benimsemek ve o yolda yürümektir.**
- ✓ Atatürk'ün milliyetçilik ilkesi, **kendini aynı milletin üyeleri sayan kişilerin o milleti daha ileriye taşımak için çalışmalarıdır.**

Atatürk milliyetçiliğinin özellikleri şunlardır:

- ✓ **Birleştirici ve bütünleştiricidir.**
- ✓ Vatanın bütünlüğünü ve milletin bağımsızlığını savunur.

- ✓ İnsanlığa değer verir.
- ✓ Barışçıdır.
- ✓ Başka milletlere saygılıdır.
- ✓ Irkçılığa karşıdır.

HALKÇILIK

- ✓ Milletin çıkarına ve halkın yararına bir siyaset izlenmesi,
- ✓ Türk vatandaşı olan herkesin kanun önünde eşit olması,
- ✓ halkın devlet yönetimine eşit katılımının sağlanması,
- ✓ siyaset ve yöneticilerin halk için çalışmasıdır.

Halkçılık ilkesi ile ilgili bazı örnekler

- ✓ Medeni Kanun'un kabul edilmesiyle sosyal ve ekonomik alanlarda kadın - erkek eşitliğinin sağlanması
- ✓ Millet Mektepleri ve Halkevlerinin açılması
- ✓ Sosyal devlet ilkesinin benimsenmesi,
- ✓ İlköğretimin parasız ve zorunlu olması
- ✓ Kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesi

DEVLETÇİLİK

- Devletçilik temel anlamıyla devletin ekonomik hayatın içine girmesidir. Yani ekonomik kalkınmanın devlet eliyle gerçekleştirilmesidir.
- Devletçilik, kişilerin yapamadıkları ekonomik yatırımların devlet tarafından

yapılmasını öngörür. Amaç ülkeyi hızlı bir şekilde kalkındırmaktır.

LAİKLİK

- Laiklik, devlet düzeninin ve hukuk kurallarının dine değil, akla ve bilime dayandırılmasıdır. Kısaca din işleri ile devlet işlerinin ayrı yürütülmesidir.
- Laiklik, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması, din ve vicdan hürriyetinin devlet tarafından güvence altına alınmasıdır.

İLGİLİ BAZI İNKILAPLAR

- Halifeliğin kaldırılması (en önemli aşama)
- Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun çıkarılması
- Medreselerin kapatılması
- Şer'iyye ve Evkaf Vekaletinin kaldırılması
- Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması
- İbadet yerleri dışında dinsel kıyafet, sembol ve işaretlerle dolaşılmasının yasaklanması

İNKILAPÇILIK

- İnkılapçılık; Batılılaşma ve çağdaşlaşma yolunda daima ileriye, çağdaş uygarlığa yönelmektir.
- Atatürk'ün inkılap anlayışı; eskiyi kaldırıp yerine yeni ve güzel olanı koymak ve milli kültürü geliştirmektir.
- Türk İnkılabı yeniyi, iyiyi ve güzeli esas alır ve ayrıca sürekli olarak çağdaşlaşmayı öngörür.
- Yapılan bütün inkılaplar inkılapçılık ilkesi ile ilgilidir.

ATATÜRK İLKELERİ

- Milli egemenlik ve bağımsızlık temeline dayanır.
- Kaynağı Türk milli kültürüdür.
- Taklitçi değildir. Kabul edilmelerinde dış baskı ve zorlama yoktur.
- Evrensel ve barışçıdır.
- Türk milletinin ihtiyaçlarından doğmuştur.
- Hak ve özgürlükleri koruyucudur.
- Akılcı ve bilimseldir.
- Birbiriyle uyumlu ve birbirini tamamlayıcıdır.
- Uygulamaya da yansımıştır.
- Laik düşünce ve hukuka dayanır.

ATATÜRK VE MAZLUM MİLLETLER

- Atatürkçü düşünce sisteminin en önemli özelliği evrensel değerler taşımasıdır.
- Atatürkçülük, ezilen milletlerin bağımsızlığını kazanmaları yolunda örnek teşkil etmiştir.
- Atatürk, sadece Türk milletinin mutlu ve barış içinde yaşamasını değil, bütün dünya milletlerinin de barış ve huzur içinde yaşamasını istemiştir.
- Türk milletinin, Atatürk'ün önderliğinde Kurtuluş Savaşı'nı başarı ile sonuçlandırması ve çağdaş bir devlet kurması mazlum milletlere de örnek olmuştur.

ATATÜRKÇÜLÜĞÜN NİTELİKLERİ

- 1-**Milli birlik ve ülkenin bütünlüğüne** önem verir.
- 2-**Egemenliğin**(yönetim gücünün), **millete ait olmasını** esas alır.
- 3-**Bağımsızlık ve özgürlükten yanadır.**
- 4-**Türk toplumunu, çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine çıkarmayı amaçlar.**
- 5-**Akılcı ve bilimseldir.**
- 6-Yurtta ve dünyada **barıştan yanadır.**
- 7-**Gelişmeye ve yeniliklere açıktır.**
- 8-Dünyadaki insanlığın ortak değerlerini taşıdığı için **evrenseldir.**
- 9-Atatürk ilkeleri bir bütündür; birbirinin devamı ve tamamlayıcısıdır.

LAİKLİĞE GEÇİŞ AŞAMALARI

- 1-**Saltanatın Kaldırılması** (1922) **İlk aşama**
- 2-**Halifeliğin Kaldırılması** (1924) **En önemli aşama**
- 3-**Şer'iye ve Evkaf Vekaleti'nin kaldırılması**
- 4-**Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun Kabulü** (3 Mart 1924)
- 5-**Tekke-Zaviye ve Türbelerin Kapatılması** (1925)
- 6-**Medeni Kanun'un Kabulü** (1926)
- 7-**"Devletin Dini İslam'dır" maddesinin anayasadan çıkarılması** (1928)
- 8-**Laikliğin Anayasa'ya girmesi** (1937)

CUMHURİYETÇİLİK

- **TBMM'nin açılması (1920)**
- **1921 ve 1924 Anayasalarının yapılması**
- **Saltanatın kaldırılması (1922)**
- **Cumhuriyetin ilan edilmesi (1923)**
- **Siyasal partilerin kurulması (1924)**
- **Ordunun siyasetten ayrılması (1924)**
- **Kadınlara seçme ve seçilme haklarının verilmesi (1930-33-34)**

MİLLİYETÇİLİK

- ✓ **İstiklal Marşının Kabulü**
- ✓ **Kapitülasyonların kaldırılması**
- ✓ **Misak-ı İktisadi Kararları**
- ✓ **Kabotaj Kanunu'nun çıkarılması**
- ✓ **Türk Tarih Kurumu'nun kurulması**
- ✓ **Türk Dil Kurumu'nun kurulması**
- ✓ **Yabancı okulların Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanması**
- ✓ **Yabancı okullarda Türkçe, Tarih ve Coğrafya derslerinin Türk öğretmenler tarafından okutulması**

HALKÇILIK

- **Aşar vergisinin kaldırılması**
- **Kılık Kıyafet Kanunu**
- **Kanunlar karşısında eşitliğin sağlanması**
- **Azınlıkların Türk vatandaşı kabul edilerek ayrıcalıklarının sona erdirilmesi ve toplumda eşitliğin sağlanması**
- **Soyadı Kanunu ile ayrıcalık belirten unvanların kaldırılması**

DEVLETÇİLİK

- ✓ **Beş Yıllık Kalkınma Planlarının yapılması**
- ✓ **Çeşitli sanayi kollarında fabrika ve işletmelerin kurulması**
- ✓ **Sanayi yatırımlarını desteklemek için Sümerbank ve Etibank'ın kurulması**
- ✓ **Teşvik-i Sanayi Kanununun çıkarılması**
- ✓ **Faiz oranlarının ve temel tüketim mallarının fiyatlarının devlet tarafından belirlenmesi**
- ✓ **Devlet bankalarının ve Merkez Bankası'nın kurulması**

LAİKLİK

- ✓ **Saltanatın kaldırılması (ilk aşama)**
- ✓ **Halifeliğin kaldırılması (en önemli aşama)**
- ✓ **Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun çıkarılması**
- ✓ **Medreselerin kapatılması**
- ✓ **Şer'iyye ve Evkaf Vekaletinin kaldırılması**
- ✓ **Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması**
- ✓ **İbadet yerleri dışında dinsel kıyafet, sembol ve işaretlerle dolaşılmasının yasaklanması**
- ✓ **Medeni Kanun'un kabul edilmesi**

İNKILAPÇILIK

- **Yapılan bütün inkılaplar inkılapçılık ilkesi ile ilgilidir.**